

ELŐSZÓ

Jelen tanulmány elkészítését már kezdetekor a magyar kora újkori eszmetörténet iránti érdeklődés motiválta, mely motiváció az egyes fejezetek kidolgozása során egyre explicittebbé és egyre differenciáltabbá vált. Enyedi György 1590-es évekbeli műveinek elemzését így csak egy interdiszciplináris vállalkozás keretein belül lehetett elvégezni. Abban a szerencsés helyzetben voltam értelmezéseim kivitelezésekor, hogy szakmai és személyes szempontból is kiemelkedő társakra lelhettem, akik a saját kompetenciáimat részben vagy egészben meghaladó kérdések tárgyalása során építő kritikával vagy megerősítő támogatással segítették munkámat a klasszika-filológia, a különböző modern filológiák, a radikális protestantizmus teológia-története, a kora újkori európai filozófiatörténet, a 20. század elejének német vagy a 16. század végének magyar szellemi miliője témáit illetően.

Munkám *sine qua non*jaként a Balázs Mihállyal immár másfél évtizede folytatott eszmecsereimet kell említenem, és első helyen őt illeti köszönet azért, hogy tanulmányom akár csak a jelenlegi formában is publikálhatóvá vált. A kézírathoz fűzött megjegyzéseiért Szörényi László felé kell hálámat kifejezmem. A Werner Jaeger körüli eszmetörténeti kontextus problémáit illetően Czeglédi Andrástól tanultam sokat. A latin idézetek fordítása során Kasza Péter és Nagyillés János, a görög idézetek esetében Petneházi Gábor, a francia források vonatkozásában Balázs Péter nyújtottak elengedhetetlen segítséget. Jóllehet Enyedi prédikációi nem képezik fejtegetéseim tárgyát szoros értelemben, mégis a tágabb eszmetörténeti környezet háttértudását Káldos János és Lovas Borbála biztosították azáltal, hogy ez irányú kutatásaik eredményeit folyamatosan rendelkezésemre bocsátották. Boros Gábornak és Percz Lászlónak munkám adminisztratív támogatásán kívül a korai újkor filozófiatörténete, illetve a magyar filozófiatörténet iránti érdeklődésem fenntartásáért tartozom köszönettel.

Nem hagyhatom ki köszönetnyilvánításomból azokat az intézményeket sem, melyek lehetőséget biztosítottak számomra a kutatás eredményeinek és problémáinak szélesebb körű ismertetésére: a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának Filozófia Tanszékét és Magyar Irodalom Tanszékét, illetve a Magyar Tudományos Akadémia Irodalomtudományi Intézetét. Enyedi műveinek elemzése olykor külföldi könyvtárakban végzett munkát igényelt, e szempontból Martin Mulsowt (Forschungszentrum Gotha), Jill Beplert (Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel) és Wilhelm Schmidt-Biggemannt (Institut für Philosophie, Freie Universität Berlin) illeti köszönet, amiért munkámat érdemesnek találták arra, hogy azt németországi kutatóintézetekben is folytathassam. Egyes részfejezetek publikációi esetében Balázs Mihályon kívül Kovács Sándor (Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, *Keresztény Magvető*), Csörsz Rumen István (*Irodalomtörténeti Közlemények*) és Zászkaliczki Márton (*Obeliscus*) támogatását élvezhettem.

A tanulmány létrejöttéhez szükséges szakmai és egzisztenciális függetlenséget a *Nemzeti Kiválóság Program* keretén belül elnyert Magyar Zoltán posztdoktori ösztöndíjnak köszönhettem. Végül, jelen kötetet számukra ajánlva feleségemnek és gyermekeimnek tartozom köszönettel, hogy a munkámhoz elengedhetetlen nyugalom és az éppoly elengedhetetlen szellemi frissesség légkörét biztosították számomra.

Szeged, 2015. november 22.

Simon József